

Mobilitātei tērēs vairāk

2016. gadā Latvijai pieejamais finansējuma apjoms Erasmus+ programmas aktivitātēm ir palielināts, sasniedzot vairāk nekā 14 miljonus eiro



FOTO: ERASMUS+ DIENAS BIZNESS

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) ir izsludinājusi 2016. gada projektu pieteikumu konkursu Eiropas Savienības (ES) Erasmus+ programmā izglītības un mācību jomā. Konkurss var piedalīties organizācijas, kas darbojas izglītības, mācību, jaunatnes vai sporta jomā.

Sagaida lielu aktivitāti

Šogad programmas Erasmus+ konkursus izsludināts trešo reizi un, tāpat kā iepriekšējos konkursos, galvenās programmas aktivitātes ir personāla mobilitāte un stratēģiskās partnerības projekti visos izglītības sektoros – augstākajā, profesionālajā, skolu un pieaugušo izglītībā. «Augstākās izglītības sektorā aktuāla ir starptautiskā studentu un personāla mobilitāte ārpus ES. Līdzīgi kā iepriekšējos konkursos, arī šoreiz sagaidām lielu projektu iesniegumu aktivitāti,» saka VIAA ES izglītības programmu departamenta direktore Ennata Kivriņa. 2014. gadā VIAA ir apstiprinājusi Erasmus+ projektu skolu, profesionālās, pieaugušo un augstākās izglītības sektorā ar kopējo finansējumu 12,6 miljoni eiro, bet 2015. gadā finansējums mācību mobilitātei un stratēģiskajām partnerībām sasniedz 13,4 miljonus eiro. 2015. gada vasarā Erasmus+ paplašināja mobilitātes apvaršņus ārpus ES robežām, sniedzot iespējas doties uz Āzijas, Ziemeļamerikas, Latīņamerikas, Dienvidāfrikas un Rietumbalkāņu reģionu valstīm. Šai aktivitātei tika piešķirti 1,3 miljoni eiro.

Pilnveidos prasmes

DB jau rakstīja, ka arī uzņēmēji var iesaistīties Eras-

mus+ programmā gan mācību mobilitātes, gan stratēģiskās partnerības projektos, kā arī, veidojot zināšanu apvienības (augstākajā izglītībā) un nozaru prasmju apvienības (profesionālajā izglītībā). Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācija (MASOC) šobrīd darbojas trijos Erasmus+ programmas līdzfinansētos projektos. Visi trīs ir tieši saistīti ar asociācijas darbības vienu no galvenajiem mērķiem – nozares speciālistu profesionālo izauzsmi un nozares attīstību kopumā. Piemēram, starptautiskā trīs gadu projekta SkillME, kurā partnervalstīs ir Slovēnija, Slovākija, Horvātija un Latvija, un kurā no Latvijas piedalās arī Rīgas Tehniskā koledža un Valsts izglītības satura centrs, galvenais mērķis ir identificēt trūkstošās prasmes metālapstrādes un elektrosektora nozarē, izstrādāt četras mācību programmas, lai novērstu šo prasmju trūkumu un ieviestu šīs mācību programmas projekta partnervalstīs un visā Eiropā, stāsta MASOC padomnieks starptautiskajā sadarbībā Andris Sekacis.

«Visā Eiropā, un Latvijā tai skaitā, neskatoties uz relatīvi augsto bezdarba līmeni, joprojām ir brīvas darba vietas metāla un elektrosektora nozarē. Saistībā ar straujo tehnoloģiju un zināšanu attīstību, Eiropas šo nozaru uzņēmumiem ir aizvien grūtāk atrast prasmiņu darbspēku, kas atbilstu attiecīgo ražošanas procesu prasībām. Izglītības sistēma atpakaļ ne izmainām ražošanā un nav pietiekami elastīga, rādējādi rodas prasmju trūkums. Darbinieki savukārt

saskaras ar izaicinājumu sekoēt līdzīgu nozares mainīgajām prasībām, lai saglabātu darbavietas, konkurētspēju un produktivitāti. Lai sasniegtu reindustrializācijas mērķi Eiropā un apmierinātu tirgus prasības, ir nepieciešami plaša spektra dažādi pasākumi,» norāda A. Sekacis. Projekta ietvaros šī gada pirmajā pusē visās četrās partnervalstīs tika intervēti un aptaujāti uzņēmumi, lai identificētu šos prasmju trūkumus. Šobrīd tiek izstrādātas četras apmācību programmas. «Paredzams, ka projekta rezultātā iegūs gan esošie un topšie darba ņēmēji – tiks uzlabota darba ņēmēju nodarbinātības iespējas –, gan uzņēmumi, jo uzlabosies to konkurētspēja,» viņš cer.

Jāuzlabo pieteikumi

Erasmus+ konkursam iesniegtu projektu iespēju iegūt finansējumu ietekmē vairāki faktori, to skaitā projektu pieteikumu kvalitāte un konkrētajā gadā Latvijai pieejamais finansējuma apmērs, norāda E. Kivriņa. Kopumā finansējumu nav saņēmuši 84 mācību mobilitātes un 316 stratēģiskās partnerības projekti. «Nereti projektu pieteikumos pretendenti piepras maksimālās iespējamās projekta īstenošanas izmaksas, bet nespēj tās objektīvi pamatot,» secina E. Kivriņa. Projekts ir ļoti skaidri jāpārāda, kādu ieguldījumu tas sniegs Eiropas stratēģisko mērķu izglītībā sasniegšanai, skaidri jāizklāsta tā ideja un gaita, jāapraksta, kāda veida inovācijas tiks radītas, kāpēc jāiesaista tieši šie un ne citi partneri u.c.

Kristīne Stepiņa

Šobrīd darbojamies trijos Erasmus+ programmas projektos, kuru galvenais mērķis ir identificēt trūkstošās prasmes metālapstrādes un elektrosektora nozarē, kā arī izstrādāt četras mācību programmas, lai novērstu šo prasmju trūkumu,

Andris Sekacis, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācijas padomnieks starptautiskajā sadarbībā.

ERASMUS+

Finansējums 2015. gadā Mācību mobilitātes

Aktivitātes	Saņemto projektu skaits	Noslēgto līgumu skaits	Piešķirtais finansējums (milj. eiro)
Skolu sektorā	89	39	0,4
Profesionālās izglītības sektorā	40	33	2,6
Augstākās izglītības sektorā	46	46	5,7
Pieaugušo izglītības sektorā	32	13	0,06
Augstākās izglītības sektorā	20	12	0,9
Kopā	227	143	9,7

Stratēģiskās partnerības

Aktivitātes	Saņemto projektu skaits	Noslēgto līgumu skaits	Piešķirtais finansējums (milj. eiro)
Skolu sektorā – skolu sadarbība	337	60	1,5
Skolu sektorā	14	3	0,5
Profesionālās izglītības sektorā	10	7	0,8
Pieaugušo izglītības sektorā	15	2	0,4
Augstākās izglītības sektorā	14	2	0,4
Kopā	390	74	3,7

AVOTS: VIAA

PIEREDZE

Sagaida lielāku elastību

Anete Beinariči, RTU Starptautisko projektu nodaļas Starptautiskās sadarbības speciāliste:

Jā jauzskaita programmas stiprās puses, jāuzsver tas, ka Erasmus+ ir padarījis starptautisko personālu un studentu mobilitāti pieejamāku augstskolām. Atšķirībā no Erasmus Mundus programmas, Erasmus+ ietvaros starptautisko mobilitāti ir iespējams realizēt lielākam augstskolu skaitam un vienā projektā iespējams iekļaut vairākus reģionus. Erasmus+ atbalsta īsternīpa mobilitātes. Augstskolām uz divpusējas sadarbības bāzes tiek dota lielāka autonomija projekta īstenošanai. Šāds sadarbības modelis veicina partnerattiecības ar augstākās izglītības iestādēm, ar kurām sadarbība izveidojusies iepriekšējos projektos, kā arī ar jauniem partneriem. Taču, salīdzinot ar iepriekšējo mobilitātes ar programmu, šai ir arī vairāki mīnusi. Individuālais atbalsts jeb stipendija netiek diferencēta pa studiju līmeņiem, līdz ar to doktorantūras līmeņa studentiem šis atbalsts ir nepietiekams pilnvērtīgas mobilitātes pieredzes nodrošināšanai. Doktorantiem būtu nepieciešams lielāks atbalsts. Lai nodrošinātu pētījumu izemateriālus, publikācijas, konferenču apmeklējumus utt. Vēl viens mīnuss ir elastības trūkums gadījumos, kad nepieciešams mainīt mobilitātes līmeņu vai valstis un pielāgot mobilitātes plūsmas. Piemēram, nelielas tehnikas kljūmes dēļ RTU netika dota iespēja realizēt bakalaura līmeņa mobilitātes ar Butānu, lai gan projektā tās tika aprakstītas un pamatojums saņēma labu vērtējumu. Mūsaprāt, ir jābūt noteikti elastībai katras reģionālās aploknes ietvaros veikt racionālas izmaiņas pēc projekta apstiprināšanas, ja tās ir pamatojamas.

Pēta prakšu kvalitāti

Līga Menģelšone, Latvijas Darba Devēju Konfederācijas (LDDK) ģenerāldirektore:

Izglītības un darba tirgus tuvināšana ir viena no LDDK darbības prioritātēm. Pasīrelzējas demogrāfiskās tendences liecina, ka jau tuvākajā laikā darbspējīgu vecuma cilvēku pietrūks, tāpēc nedrīkst pieļaut situāciju, ka jau tā salīdzinoši nelielais jauniešu skaits neiegūtu pietiekami labu izglītību un darba tirgum atbilstošu kvalifikāciju. Erasmus+ programmas ietvaros īsternītais projekts Kvalitatīvas prakses darba tirgum ir viens no virzieniem, kas ļauj strādāt pie šo abu jomu tuvināšanas. Tajā uzņēmumi nav iesaistīti tieši, bet līdzdarbojas divas nozaru asociācijas – Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācija un Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācija – kurām kvalificēta darbspēka pieejamība gan tagad, gan nākotnē ir ļoti būtisks jautājums. Abas asociācijas sadarbībā ar nozaru profesionālajām skolām patlaban izstrādā pilotprojektus, mācību programmu izveidē iesaistot darba devējus un pilnveidojot prakšu sistēmu. Projekta ietvaros jau ir notikušas divas pieredzes apmaiņas vizītes uz Vāciju un Austriju, kur ir stabilākās darba vidē balstīto mācību tradīcijas un sadarbības mehānismi starp izglītības institūcijām un darba devējiem. Šajās pieredzes apmaiņas vizītes piedalījās asociāciju pārstāvi. Projekta ietvaros izstrādāts pētījums par prakšu pieejamību un kvalitāti Latvijā, organizēta starptautiska konference Latvijas prezidentūras ES ietvaros, kā arī tiek pilnveidots portāls Prokse.lv, lai nodrošinātu iespējami efektīvāku jauniešu, skolu un darba devēju sadarbību. Projekta nosēģumā 2017. gadā tiks organizēta starptautiska konference, kurā piedalīsies arī ārvalstu eksperti. Erasmus+ programma dod iespēju darba devējiem piedalīties prakšu sistēmas pilnveidošanā un līdz ar to – mērķtiecīgākā jaunās speciālistu paaudzē izglītībā. LDDK arī turpmāk plāno iesaistīties stratēģiskās partnerības programmās, jo tas neapšaubāmi ir labs instruments efektīvai darba tirgus un izglītības tuvināšanai.